

Карпета В.О.
студент магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.психол.н., професор,
професор кафедри психології
та соціальної роботи ТНЕУ
Шандрок С.К.

СОЦІАЛЬНА ТВОРЧИСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Підвищення професійної спроможності соціального працівника можливе за допомогою розвитку особистісних якостей, які дозволять соціальному працівнику усвідомити справжнє призначення соціальної діяльності, сутність своєї місії в процесі дії, мотиви своїх вчинків і вчинків клієнтів, наслідки свого особистісного впливу і ролі в соціальному процесі. Соціальна робота вимагає особливої професійної компетентності фахівця, яка формується, з одного боку, через знання, уміння, навички, одержані у ЗВО, а з другого боку, через власний особистісний внесок: мотиви, відносини, цінності. Особистісна складова професійної компетентності у формуванні фахівця соціальної сфери так само важлива, як знання і навички. У сфері соціономічних професій професійно-особистісна компетентність в становленні фахівця на перше місце висуває сформованість особистісних якостей. У свою чергу, успішному становленню професійної компетентності соціальних працівників сприяє формування їх ціннісно-сміслової, поведінкової і мотиваційної сфер. Все це підвищує інтерес дослідників до проблеми соціальної творчості соціального працівника як шляху формування професійної компетентності і підтверджує актуальність цього дослідження.

Творчість – це специфічна форма діяльності людини. Проте не тільки осягнення меж власної сутності відкривається людині в акті творчої взаємодії зі світом. Вона відкриває й утілює в житті можливості виходу за ці межі, долає особистісні рамки відкритості світові. Тому творчість – це завжди певне потрясіння, у якому долається замкненість людського повсякдення, відкривається новий простір екзистенції, тобто існування «тут і тепер», довільного мислєдїяння, й іноді здається, що цей простір – безмежний. Відтак творчість людини – явище складне, багатогранне, суперечливе, екзистенційне, психодуховне, тому й акт творення передбачає наявність в особистості здібностей, мотивів, переживань, знань, умінь, цінностей, смислів, завдяки яким створюється новий, оригінальний та унікальний продукт. Творчість як психодуховне явище виникає у процесі становлення особистості як індивідуальності. Кожна потенційно обдарована людина прагне чогось нового. Так, П. Тейяр де Шарден [1] доводить, що людиною рухає щось невичерпне, непереборне прагнення до нового, ще досі не існуючого, а П.К. Енгельмаєр обстоює фундаментальну взаємозалежність: «творчість – це життя, а життя – це творчість» [2].

На основі аналізу філософсько-психологічної літератури про сутність феноменів творчості і соціальної творчості є підстави вести мову про таке: по-

перше, творчість – це складне, комплексне психодуховне явище, яке зумовлене всім розмаїттям соціально-психологічних і психофізіологічних передумов. По-друге, творчо-пошукова діяльність людини сприяє розвитку особистості, де вирішальну роль у розгортанні творчого процесу відіграє творче мислення, креативність. По-третє, для творчості потрібні об'єктивні і суб'єктивні умови, котрі, крім наявності і розвиненості творчих здібностей соціального працівника, впливають також на результативність його фахових і творчих домагань як індивідуальності.

Тож творчість – це таке категорійне поняття, що характеризується максимальним обсягом, що охоплює широке поле людської практико-перетворювальної діяльності та її форм, методів, засобів, інструментів, механізмів, технік і процедур, та мінімальним змістом, що певним чином ускладнює її логіко-змістове визначення. За логікою здійснюваних ученими теоретизувань, наступним завданням постає визначення ознак творчої діяльності соціального працівника і психодидактичних умов, за яких їх актуалізаційне функціонування досягає максимально повного розвиткового перебігу. На підґрунті теоретичного аналізу категорії «творчість» в історії і теорії психології висновуємо, що соціальна творчість як особистісне явище і показник професійної компетентності соціального працівника – це така продуктивна діяльність, у результаті якої створюється новий продукт, який відрізняється новизною, оригінальністю, неповторністю, а також характеризується значимістю, корисністю, красою, простотою та гармонійністю, передбачає ефективне, красиве і гуманне розв'язання проблеми, конфліктів, сприяє самоактуалізації, самовираженню і самотворенню особистості. Водночас соціальна творчість є важливим мисленнєвим інструментом сучасного соціального працівника.

Список використаних джерел

1. Энгельмейер П.К. Теория творчества. Москва: Книжный дом «Либроком», 2010. 208 с.
2. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. Москва: Прогресс, 2015. 333 с.

*Козлик М. І.
студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д. психол. н., професор
кафедри психології та соціальної роботи ТНЕУ
Фурман О.Є.*

ЗМІСТ ТА ФОРМИ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ДЕРЖАВИ МОЛОДИМ НАУКОВЦЯМ

У теперішній час перед країнами світу стоїть проблема переходу від економіки індустріального типу з широким використанням природних ресурсів до якісно нової економіки, що передбачає накопичення і застосування нових знань в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Саме наука є тією рушійною силою, що великою мірою визначає динаміку й характер майбутнього